

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Ohlas slezské chalupy / Totěf [krypt.].

Liczba stron oryginału

36

Liczba plików skanów

36

Liczba plików publikacji

37

Sygatura/numer zespołu **TL I 02346**

Data wydania oryginału **1917**

Zdigitalizowano w ramach projektu pt.

**Udostępnienie cieszyńskiego dziedzictwa
piśmienniczego on-line**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

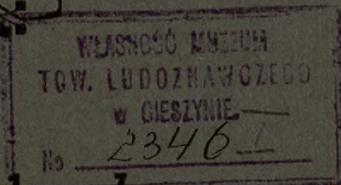

KNIHOVNIČKA „BEZKYDSKÝCH BESED“
SVAZEK 1. V RAŠKOVICÍCH. ROK 1917.

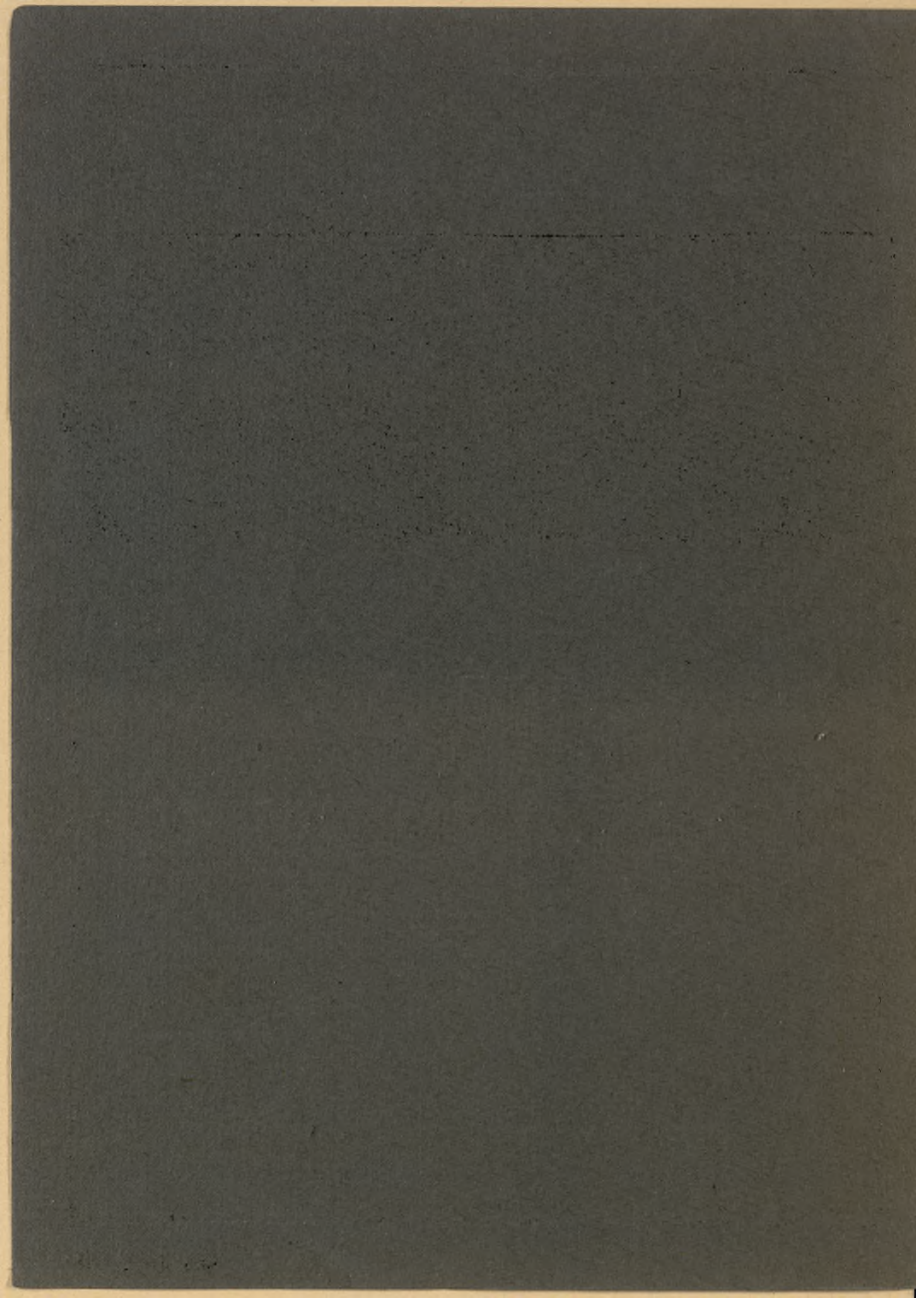
TOTĚF:

OHLAS SLEZSKÉ CHALUPY.

**NÁKLADEM ČASOPISU „BEZKYDSKÉ BESEDY“
V RAŠKOVICÍCH, SLEZSKO.**

CENA 80 H.

TOTĚF:

OHLAS SLEZSKÉ CHALUPY.

1917.

NÁKLADEM ČASOPISU „BEZKYDSKÉ BESEDY“
V RAŠKOVICÍCH, SLEZSKO.
TISKEM KNIHTISKÁRNY MATICE OPAVSKÉ V OPAVĚ.

885.0-1

TL 2346 II

VÁM,

*lidé dobří, za vzpomínku vzácnou,
za něžné pochopení práce Slezanů,
za vůdčí slova pro Slezsko,
za pochopení pobežkydských krajanů,
za všechny a za všechno,
za celou pobežkydskou hroudu krásnou!*

Věnuje

TOTĚF.

1891

the total of the population of the
the total of the population of the
the total of the population of the
the total of the population of the
the total of the population of the

1891

1891

1891

DVĚ POMNĚNKY.

ДВЕ ПОМЫСЛИ

HYMNA SLEZSKÉHO HORALA Z „POD BEZKYD“.

Kde šumí černé bory —,
kde strmí krásné hory,
kde pověsti je mnohých kolébka,
kde písní zní ti každá větévka,
toť můj je rodný — milý kraj,
mé všechno zde — můj zlatý ráj!

Kde v kučku dřevěnou se vichr vzpírá,
tam zrak můj z dálných krajů často zírá,
tam všechna něha — touha života — —
zde zírávala otce — matky dobrota,
sem tíhne duše v rodný kraj,
bych znovu — znovu shlédl světa ráj!

Zde šumí černé bory,
zde strmí ty mé hory,
zde pověsti je mnohých kolébka,
zde písní zní mi každá větévka;
hle, zde můj rodný milý kraj,
mé všechno zde — můj zlatý ráj!

VZPOMÍNKA NA VLAST.

(Nápěv známé Mošnovské písně české: „Znám já jeden krásný
zámek nedaleko Jičína . . .“)

Znám já jeden krásný koutek,
koutek plný radosti,
k němuž často myšlenky mé
vracejí se mladosti.
Dojdi světa širokého —
nenajdeš mu podobného !
Jest to moje slezská vlast,
moje štěstí — moje slast !

V kraji krásném — slezské vlasti —
zrozen jsem a vychován ;
s ní prožívám štěstí, strasti,
zde chci být i pochován.
V cizích krajích — po horách —
v údolích i nížinách — —
vzpomínám si na svou vlast,
svoje štěstí — svoji slast.

ONDRÁŠ.

THE LIFE OF

CHARLES

THE FIRST

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

ONDRÁŠ V DOMASLOVICÍCH.

(Věnováno první recitatorce pověsti této v Praze a v Čechách
vůbec sl. L. Kollingerové.)

„Hahou! Hoť! Hoť!“ a vůz prask' a kolo v prachu!

— — — — „Nevyjedem, brachu!“

„Pro přípřež a kolo sprav,

ať za dne jsme tu z Ondrášova lesa,

dobrodružství zažít s jeho chasou?

Pán Bůh zbav!“

„Ba že, gazdo, těžká věc!

Těžké břímě na pleci ty nesa,

neutečeš, uznáš přec!

Však měl's rozum větší doma na Podlesí,

zlou teď zkoušej bídu —

Ondrášovými tu mezi lesy — — — !“

— — — — —
„Slyš mne, gazdo milý, — tolik plátna předáš,

neuškodí tedy našemu tu klidu,

oblečeš-li dětem aspoň nějaký ten bílý, měkký rubáš!

Popřej chudým aspoň rubáše ty měkké dětem

bledolícím, zbloudilců to potomkům tam pod ostravským
světem —

nasáklé víc nepodporuj půdy čistým kvitem byt,

než-li dobrý, pokrevný svůj slezský lid!“

— — — — — „Co mudruješ, cháme?!

Marné řeči! Večer kvapí! — — Jak se tu jen pomoci
my dovoláme?!"

— — — — — „Těžko volat, gazdo milý!

Lesy mlčí, nerozumí — —, avšak chceš-li nákladu se
trochu zbavit — —

(hvízd tu forman, co měl síly —)

pomůžem ti za to všichni kolo spravit!"

— — — — —
Hoj! Jaký šum! Jak ožil mrtvý Ondrášův to les;

z pod houštin, stromů zní sem kroky růžový přes vonný
vřes.

„Slyšíš gazdo, pomoc blízká,

chasy dost z pod boru

a jak vesele si výská —;

teď lehčeji se půjde přes tu Lysou Horu!

Nyní uvolní ti náklad moje chasa,

náklad z Domaslovic, ze Zálesí,

není potřeba již báti se tu Ondrášovy mezi lesy!"

— — — — —
Strnulý teď gazda: „Ondráš! Kýho řasa!"

— — — — —
„Pověz rychle! Již se blíží!

Dej ty žluťáčků těm chudým rabům,

chasa má ti potom neublíží!

Rychle, slib chci; nikoliv však pro sebe —,

pyšný Ondráš pán je Lysé Hory —;

sirot, obnažených chudasů pláč sáhá do nebe --
zajisté, že z truhlice ty uskrovníš k těm Ondrášovým
darům!“

(A již obklopen je porouchaný vůz.)

Avšak domaslovský gazda v darech sporý.

Ondráš-forman: „Nuže, gazdo, sobě lépe služ!

Chceme pouze ročně pro siroty žlutých výsluh
slaměнку,

nezanášíš toho ani v Domaslovic do „šenku“,
aniž kam se jinam trať zlatý lesk to změněného plátna.“

(Gazdovi teď výmluva je málo platná.)

— — — — —
Slib dostal Ondráš tady mezi lesy

a než zmlkly zpětných kroků zčeřené zas vřesy,

vůz praskal dál a jemu forman — gazda sám.

Od té doby -- dodržev svůj slib — kliden —,

bezpečně jel domaslovský z Haliče po Vídeň.

Dle pověsti žil v Domaslovicích bohatý sedlák a pláteník
Skulina, který vyplácel se u Ondráše občas slaměnkou dukátů
za to, že mohl v bezpečí voziti svůj tovar přes Bezkydy.

ONDRÁŠ V Tanci.

„Tři ze sta ! Piš, bys nezapomněl jako sedlák ze Zálesí!“

Však nedořek', neb čilý ruch ho ze vzpomínek budí
a strážé šepťají: „Hle, právě zajel v naše lesy!“
A dlužník domaslovský vykládá, co den a noc ho truí,
proč pozapomněl splatit zlatý dluh —
by jemu ze sta tři umazal dobrý druh !

„Tož, pane Ondráš“ — „v Tošonovic na folvarku
na Chechluvce načali dnes novou várku
a frejlký jakés z pod Těšína —

galani jim snisli vína,
gazdové: „bych na chvilku se stávil“ — ;
galan s frejlkou na „tvůj účet zle se bavil !
„On, že nenosil by Ondrášovi zlata — ,
ona — s tebou že by zatančila v „blata“ !“

Trochu hádky — trochu soudu
a den s nocí ztratil se mi v proudu !
Odpusť tedy dnes — ;
bylť na Chechluvce ples !“

A sype zlato Ondrášovi v klín ! — — —

„Slyš, domaslovský, — plná-liť dnes ještě na
Chechluvce síň ?““

„Ba že — pane ! Galani a frejlky jsou tam teprv
v proudu !“

„Tož, kamarádi ! — v Tošonovsku hroudu !“

— — — — —
— — — — — Na Chechluvce divý rej !

Gazdy, robky, synky, děvuchy,
frejlky, galany dnes bardzo těší frej — ;
marněť kočí stroji k cestě kožuchy. — — —

— — — — —
— — — — — Ej, veselá se hrne chasa k folvarku — ;

kočí „svatě“ skládá kožuchy — —
domaslovský myslí : „Jakémť rozdělí zde Ondráš
po dárku ?“

chasa prohlíží si tošonovské děvuchy.

— — Hrst zlata padla hudlařů na stůl ;
půl dá Ondráš — domaslovský druhou půl.

Galanům a frejlkám z pod Těšína

nalévají — tu špatného vína —

tu že chasa frejlce na podpatek šlápla —

galanovi kterémus prý nehorázná v žebra kápła —

inu, rozhořčení bylo veliké — —,

třeba omluvy tu všeliké !

K tomu všemu : „Dopili ste várku !“

dí ch echlovský od folvarku.

Konec tedy plesu !

neřeba již děsu ! — —

„Muzikanti spustí poslední mi polku !
Vyberuť si nejšumější holku !
Ej, chaso, pomozte mu od zlata !
Já zatancuji s frejlkou do bláta !“

RAŠKOVICKÉ ZVĚSTI.

„Vari!“ a koně mžik jen uzřel děd,
s nímž cizák-rejtar hraběcího pána
tak poddaného vítá cháma — — :
Vzdych' stařík : „Kých nových rejterských nám nese
běd!“

A koně sněhobílá pěna již kypí zámku ve nádvoří.
„Vám „jasná“ vrchnost milostivě sděluje,
že s jitra kurypěním k vám poddancům se snižuje.
Nechť k uvítání vrchnosti vás všechny zítra shlédne
pan komoří!“

— — — — —
— — — — —

Však zpod Lysé těžké zprávy sten!
Rejtarů cizáckých přečetný sbor
s Ondrášem o Lysou krvavý prý vede spor —
(tím hrabě Pražma zloby jeho aspoň na čas
v Raškovicích ušetřen)

A dřív než kury zpěv zněl nádvořím
bezpečně si hoví vrchnost v zámku komnat chladu
a mnohou poddanskou své pro bezpečí radu
udílí, mní, věrných poddaných se obklopuje cimbuřím.

— — — — —
— — — — —

Slunce zlatolesklý pás vnik' Ondrášovy mezi lesy
a s ním se mísí drahocenný krve mok
cizáků, jichž Ondra (jak v „panském“ srn) schyt' do
nastražených ok;
(to tajemně dnes šumí bor i zlatostkvoucí pás tam
mezi vřesy).

„Ba, nehrejte si „páni“ slezským s Ondrou nikdy víc!
A nyní, kamarádi, Pražmu navštívíme v zámku
Raškovic!“

— — — — —
— — — — —

Den ještě nepronikl ranních z mraků,
měl Ondráš zámek, cesty vůkol svými zajištěny
dřív, nežli zámku vítaly ho panské stěny,
a „milostivé“ vrchnosti se zjevil zraku.

Však Pražma ve vzpomínkách chabý;
líp poznává jej — milce — „paní“
a zlato, stříbro mizí hraběnce již z dlaní —
(vždyť poznala by Ondru mezi tisíci a sedmi raby!)

Mžik po hraběnce, zpět ke hraběti Ondra ozbrojený
po uši —.

Co tají pohledy ty vzájemné — nevědomý hrabě netuší.

„Zde přináším vám, hrabě, zprávu,
Ondráš-zboj sám odevzdal se právu!“

Tři věci splnění jsem pouze slíbil vašim slovem jemu
před smrtí — —
(dřív než katova ho oprať uškrtní . .)

„Nuž čeho, mluv, se dožaduje rab ten zbujný,
by v brzku oprátkou se zalesk jemu řetěz kujný!“

— — — — —

„Chce Ondra dukátů sto odměny,
z Hukvaldů mu otce propustiti,
Prchlík, komoří a Franci mají býti sbiti —
— to vykonat jsem slíbil bez změny!“

Zle rozkřikl se Pražma hrabě !

— — — — —

A hůře asi ještě řádil, zlostil,
zvěděv, koho že byl při hostině hostil, •
(vždyť zmocniť se mohl Ondry hravě !)

Leč komořích i Franců notné sbití
nemohl již hrabě nikdy smýti ;
Hukvaldy a sto dukátů k tomu
výsměch přineslo jen hraběcímu domu.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

MILOSTNÉ.

(V nářečí těšínském „po našem“.)

MILOSTNE

(The book is written in Russian)

ČEŠIN ČI DOBRO.

Od Čěšina větr vaně pryntko;
daj se pozur na čisarce, Vyncko!
Le, z pod Dobrej vaně šumně —;
nězahlidaj inum, zaidži ty ku mně!

DOMASLOVSKY KOSTELIČEK.

Domaslovsky kosteličku,
stoj's pinkně na vršičku,
s druhý strone vršek taky —
přes tebe se ženu mraky — —!
— — — Galan zašel na čisarku — — —
koněc lásky — koněc dárku! —

PRAŠIVO.

Ej, prašivský kosteličku —,
na mojim ty ludiš líčku
červené jablíčko, červeně dech —,
když slyším synečka milostný vzdech!

Ej, kosteličku prašivský,
buděm če zpominač na ždycky!
„Kolikrát's ve svých ze dřeva zdech
poslouchal ztajený milenců vzdech?!”

DĚDINKY POD HORAMI.

(V nářečí.)

DEBINKY BOB HORAMI
17th Street
New York City

DOBRATICE.

Dobratice, Dobratice —,
děvuchy jak břízky pěnkne
synci jak ty svíce!

Kosteličku dobračický,
u teje se sejdem šicky —
a hospodo Sobčina,
uchovej num tež vína,
by i synků inych více
v lásce měli Dobratice!

VOJKOVSKO.

Vojkovsko zvonice nad školum
stojí tam šumnum před hospodum
chceš-li se staveč — či nic —
niž vejdeš do Vojkovic?!

Na levo uvidíš prastaru kováreň,
na końcu dědiny na likér továreň.
Kováreň na levo z Tošonovic,
na pravo burmistr je z Vojkovic.

Vojkovsko malo štace —
odtud je mnoho práce

se suchu se dostač nohu
aspoň tak prvnímu ku rohu
vojkovské čisarky bílé — —
— jinak však — vše vůkol milé!

(Poprvé uveřejněno v pražském čtrnáctideníku obrázkovém
„Rozkvět“ roč. X.)

TOŠONOVSKO CHASA.

Tošonovsko chasa
z mléka je a z masa!
Děvuchy su šumné, pěkné z Tošonovic,
synci chodžili by sem ež od Brusovic!
A ti tošonovští švarní synci — —
postaví se všude, něbojí se práce — ani v Třinci!
Inu, tošonovsko chasa
z mléka je a z masa.

VYSVĚTLIVKY.

Str. 7. kučka — chaloupka.

„ 11. na Podlesí — jižní část
Domaslovic p. Bez.
předáš — prodáš.
kvít — čistý lih k pítí.

„ 14. Tošonovice 3 hod. od
Těšína.

folvark — stavení od
dvoru.

Chechlůvka - jméno zá-
jezdni hospody.

frejlká — slečna, sle-
činka.

galan — nápadník.

gazda — hospodář.

soud — hádka.

„ 15. robka — žena.

synek — chasník.

děvucha — dívka.

bardzo (více polské) —
velice.

nejšumnější — nejhezčí.

„ 22. Češin — Těšín.

Dobro — Dobrá u
Frýdku.

pryntko — prudce.

čisarce — císařská sil-
nice.

Le — hle, pohled!

inum — jinam.

pinkně — pěkně.

strone — strany.

Prašivo — Prašivá, po-
věstná hora slezská.

Na sv. Antonička otví-
rá se na vrcholku dře-

věný kostelík, aby tam
tisíce mladých i sta-
rých mohlo si - buď vy-
modlití ztracenou věc
neb milence atd. Den
ten jest jakýmsi ná-
rodním svátkem če-
ského Těšínska.

Str. 23. če — tě.

zpominač — vzpomínati.
na ždycky — vždycky.

„ 27. Dobratice, ves na roz-
hraní česko-polském
na Těšínsku.

pěnkne — pěkně.

teje — tebe.

šicky — všickni,

Sobek, osobní jméno
pod horami.

num — nám.

vojkovská — Vojkovice
na hranicích Frýdecka
a Těšínska.

školum — školou.

šumnum — pěknou.

hospodum — hospodou.

staveč — zastaví se,
zajítí.

niž — než.

końcu — konci.

burmistr — starosta.

malo — malá.

„ 28. ež — až.

Brusovice (s = z) obec
na Těšínsku.

Třinec — hutě u Těšína.

OBSAH:

	STR.
DVĚ POMĚNKY:	
HYMNA SLEZSKÉHO HORALA Z „POD BEZKYD“	7
VZPOMÍNKA NA VLAST	8
ONDRÁŠ:	
ONDRÁŠ V DOMASLOVICÍCH	11
ONDRÁŠ V Tanci	14
RAŠKOVICKÉ ZVĚSTI	17
MILOSTNĚ:	
ČEŠIN ČI DOBRO	23
DOMASLOVSKY KOSTELÍČEK	23
PRAŠIVO	23
DĚDINKY POD HORAMI:	
DOBRATICE	27
VOJKOVSKO	27
TOŠONOVSKO CHASA	28
VYSVĚTLIVKY	29

Lidovou revuí nazývá Agrární archiv (Ročník IV. 1917) jediný český časopis slezského Těšínska a toho druhu jediný ve Slezsku vůbec —

BEZKYDSKÉ BESEDY,

.....

vydávané zodpovědným redaktorem J. L. Mikolášem v Raškovicích ve Slezsku.

Dovolujeme si otisknouti něco z dlouhé kritiky výše jmenovaného listu:

„Několik nadšenců, vychovaných již českou školou, odhodlalo se vydávati periodický časopis na podkladě historicko-zábavně-výchovném se zvláštním zřením na Pobežkydí, aby podepřeli snahy po národním osamostatnění. Vytkli si účel velice krásný a pro slezské poměry velice potřebný

BEZKYDSKÉ BESEDY jsou jakousi lidovou revuí pro slezský lid, jak to obsah dosud vyšlých čísel dokazuje. . . . Lid je zde poučován o své minulosti . . . , nalézá v časopise i četbu čerpanou z vlastního života, nalézá zde články o svém lidovém umění, zvycích, mravech a t. d.

BEZKYDSKÝMI BESEDAMI uskutečněno dávné přání veřejnosti české volající po soustavném a účelném uvědomování našeho lidu tiskem.

V těžkých dobách vytrval (založen byl r. 1914) — ve válce byl jediným poslem — po kratičkém přerušení stojí tu opět!

Volba látky byla vždy přilehlá a vybraná. Jména spolupracovníků a nadšenců — ačkoli nevykřikovaná — nejsou veřejnosti slezské neznáma a byla často na místech k tomu povolaných příznivě kritisována.

Život národní v slezské kuči několikráte podal zde
T o t ě f.

Stati o životě v salaši, obyčeje a mrav vystihl J. L. P.
Pověsti zpracoval Totěf.

Vhodné články prosaické podal Dr. Fr. Sláma,
Mařa Ostravická, J. D., B. Tkáč, Prokop Mohyla,
P. Záborská a j.

Poesie : Handzel, Totěf a t. d.

K tomu druží se celá řada menších zpráv z kulturního života dnešního

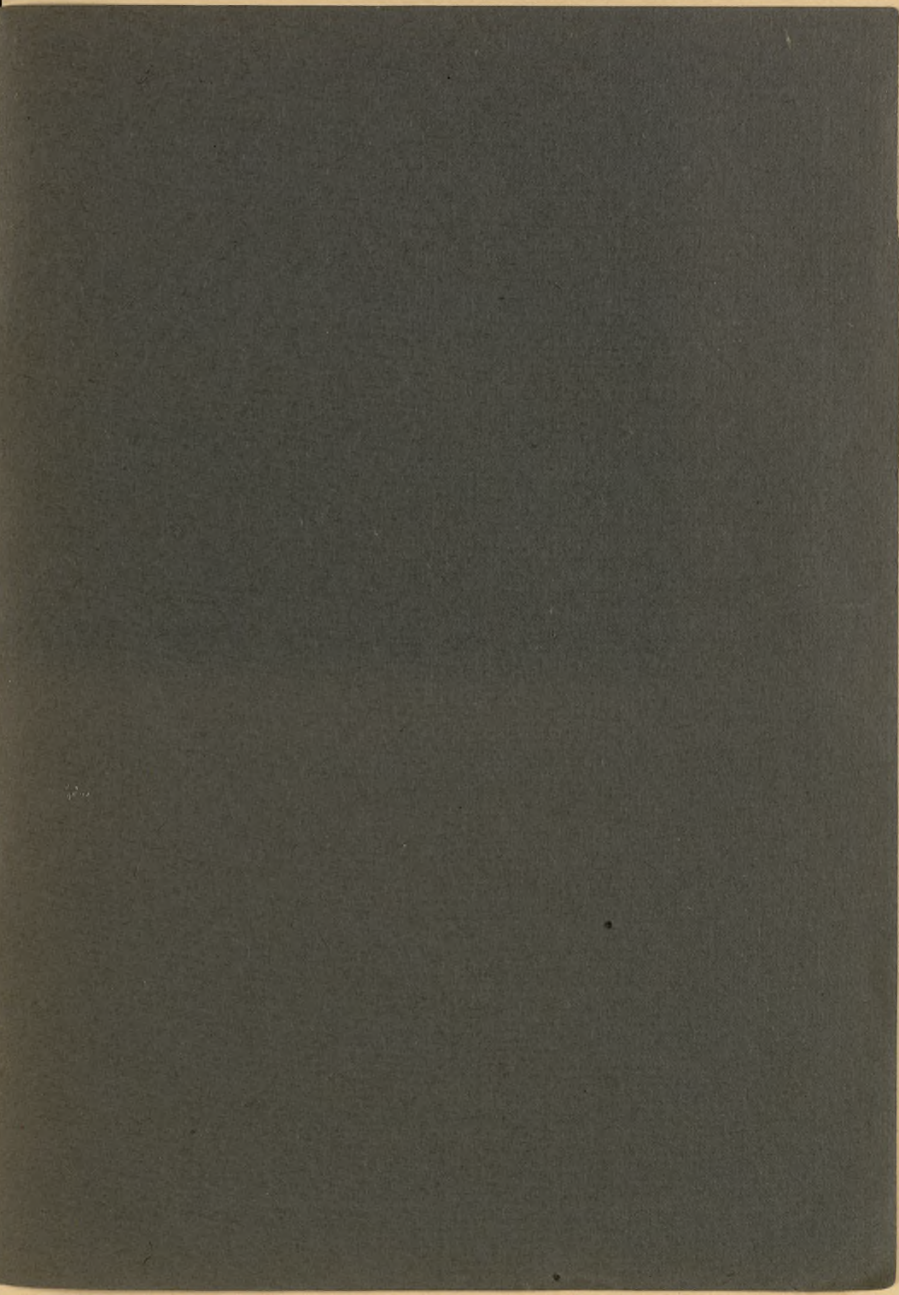
Rovněž pozornost věnována turistice.

Mnohé ilustrace jsou reprodukcemi uměleckých originálů (Kutťa, Müller).

Časopis je psán pro český lid ve Slezsku,
z a s l u h u j e p o d p o r y nejen hmotné, nybrž i morální
v českém národě.

Vykonal kus práce za tak krátkou dobu a spolupracovníci jeho zasluhují chvály za svou nadšenou činnost.“

Odebíráním časopisu „BEZKYDSKÉ BESEDY“
podporuješ šlechetné snahy vydavatelstva, podporuješ celou akci za obrodu našeho českého lidu
ve Slezsku!

TL 2346

Vydavatelstvo „BEZKYDSKÝCH BESED“
v Raškovicích u Frýdku, Slezsko,

nabízí tyto knihy:

1. Bezkydské Besedy. Ročník I. Cena K 3'50.
 2. Památník Raškovic a okolí. Cena K 3'—,
vázaný K 4'—.
 3. Kytice slezských koled. Cena K 1'—.
 4. Bezkydské Besedy. Ročník II. Cena K 3'80,
vázaný K 5'—.
 5. Z minulosti a přítomnosti Těšínského
Slezska. Cena 42 h.
 6. Těšínsko historické a jazykové. Cena 80 h.
- V tisku: **Skalické paměti**, jako III. ročník Bez-
kydských Besed (1917).

Veškeré tyto knížky lze objednat u shora jmenovaného
vydavatelstva.

Pohlednice

nákladem Bezkydských Besed vydané vyšly:

Řada 1. Pozdrav z Bezkydů: Raškovice, Skalice.

- „ 2. Slezské Písň: „Husaři, Husaři . . .“, „Měla
jsem holoubka . . .“, „Škoda tě, synečku, že
za vodu býváš“.
- „ 3. Slezské helekání pastýřů.
- „ 4. Tahání šlíp ve Vyšních Lhotách.
- „ 5. Ondráš od J. Müllera.

10 kusů za K 1'10, 100 kusů K 8'—.